

باسمه تعالی

دانشگاه اصفهان

طرح راهبردی شناسایی نوآوران اثرگذار علوم انسانی برای دستیابی به مرجعیت علمی

1- مقدمه

به استناد طرح جامع دانشگاه اصفهان، در حوزه علوم انسانی لازم است در بخش‌های مختلفی نظیر هیئت علمی، گروه‌های آموزشی، متون درسی، رشته‌های علمی تعداد دوره‌ها و دانشجویان تحصیلات تکمیلی، هدفمند کردن پایان‌نامه‌ها به‌ویژه رساله‌های دکتری، آیین‌نامه‌های ترفیع و ارتقا و غیره، اقداماتی انجام پذیرد. در طرح جامع دانشگاه که ناظر نقشه جامع علمی کشور و دیگر اسناد بالادستی است، هشت هدف کلان تعریف شده است که یکی از این اهداف کسب مرجعیت علمی دانشگاه است. بی‌تردید، دستیابی به این هدف مستلزم شناسایی عوامل و موانع درون‌دانشگاهی و برون‌دانشگاهی و زمینه‌های فرهنگی و فضای سیاسی - اجتماعی است. از جمله موانع مهم درون‌دانشگاهی، اهتمام بیش از حد به کمی‌گرایی در حوزه علوم انسانی و پررنگ شدن ملاک‌های ظاهری و مکانیکی در ترفیع و ارتقای اعضای هیئت علمی است. همچنین تحقق مرجعیت علمی در دانشگاه به عوامل مهم دیگری نظیر مدیریت کارآمد محیط‌های علمی و فرهنگ علمی جمعی وابسته است. با توجه به نقش مهم اعضای هیئت علمی در تحقق **مرجعیت علمی** دانشگاه، شناسایی نوآوران اثرگذار در حوزه علوم انسانی در این آیین‌نامه در اولویت قرار می‌گیرد. تحقق این نوع مرجعیت می‌تواند مقدمه مرجعیت گروه‌های آموزشی و در نهایت دانشگاه باشد.

2- هدف: تحقق مرجعیت علمی در بین اعضای هیئت علمی دانشگاه در حوزه علوم انسانی.

3- راهبرد اصلی: شناسایی، جذب و حفظ متخصصان و صاحب‌نظران توانمند برای دستیابی به مرجعیت علمی و حمایت از آنها.

4- مرجعیت علمی و مهم‌ترین مؤلفه‌های آن در علوم انسانی

مرجعیت به معنای مراجعه مستمر دیگران به فرد یا سازمان، در سطح ملی یا بین‌المللی است. مراجع علمی، افراد برجسته و سرآمدی هستند که به واسطه رسالتی که در سلوک علمی خود احساس می‌کنند و با توجه به اینکه توانمندی، تفکر تولیدی و منظومه فکری منسجمی دارند، همواره به نظریه‌ها و یافته‌های علمی آنها ارجاع داده می‌شود. مرجعیت علمی می‌تواند در

تولید علم و نظریه همراه با کاربرد موثر در جامعه باشد. مهم‌ترین مؤلفه‌های این نوع مرجعیت به‌ویژه در حوزه علوم انسانی عبارتند از:

4-1- رسالت‌مندی: رسالت‌مندی بار معنایی غنی‌تری نسبت به مأموریت‌گرایی دارد و در واقع، نقشی است که فرد ضمن احساس مسئولیت، متناسب با شرایط و موقعیت‌های مختلف برای خود تعریف می‌کند و به این شیوه بر فرهنگ و تفکر جامعه اثر می‌گذارد. این نقش معنادار ویژگی‌هایی دارد:

- هماهنگ با هنجارها و ارزش‌های بنیادین دینی و ملی است و به تعبیر دیگر؛ در تضاد با ارزش‌های مذکور نیست.
- ناظر به اسناد بالادستی، اولویت‌ها و نیازهای اجتماعی است.
- هدفمند، فرآیندمدار و آینده‌نگر است.

4-2- منظومه فکری منسجم: منظومه فکری منسجم، ویژگی فردی است که:

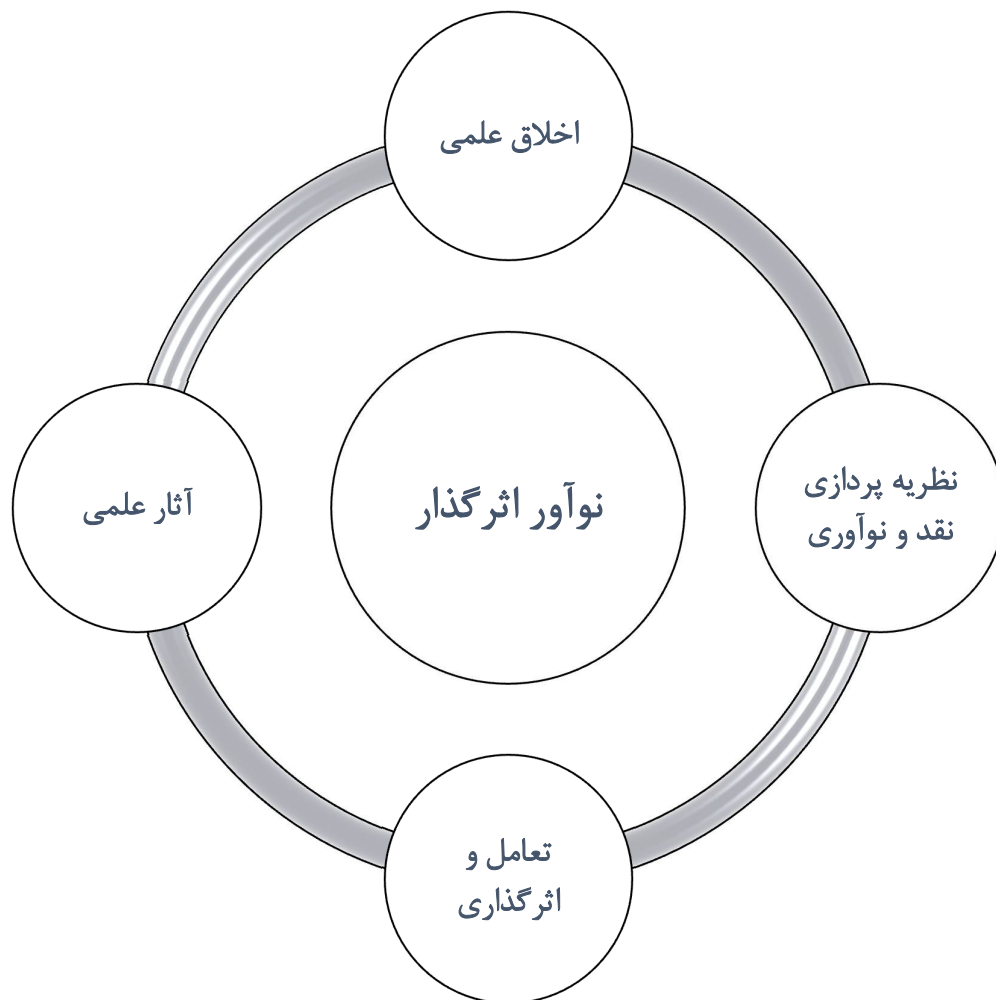
- همه اجزا (متغیرهای) لازم را به‌طور کامل و جامع می‌بیند؛
- هر یک از اجزا را در جای صحیح خود قرار می‌دهد؛
- اجزای کل مجموعه در نظر او نظم و طبقه‌بندی مناسبی دارند؛
- روابط اجزا در منظومه فکری او کاملاً منطقی است؛
- مجموع روابط اجزا به بهترین شکل او را به هدف می‌رساند؛
- با جامع‌نگری، نظام کامل سامانمند و شبکه منسجم به هم پیوسته‌ای عرضه می‌کند.

4-3- تفکر تولیدی: تفکر تولیدی درمقابل تفکر تقلیدی قرار دارد و نوعی تفکر اجتهادی است. فرد با تفکر تولیدی ویژگی‌هایی دارد:

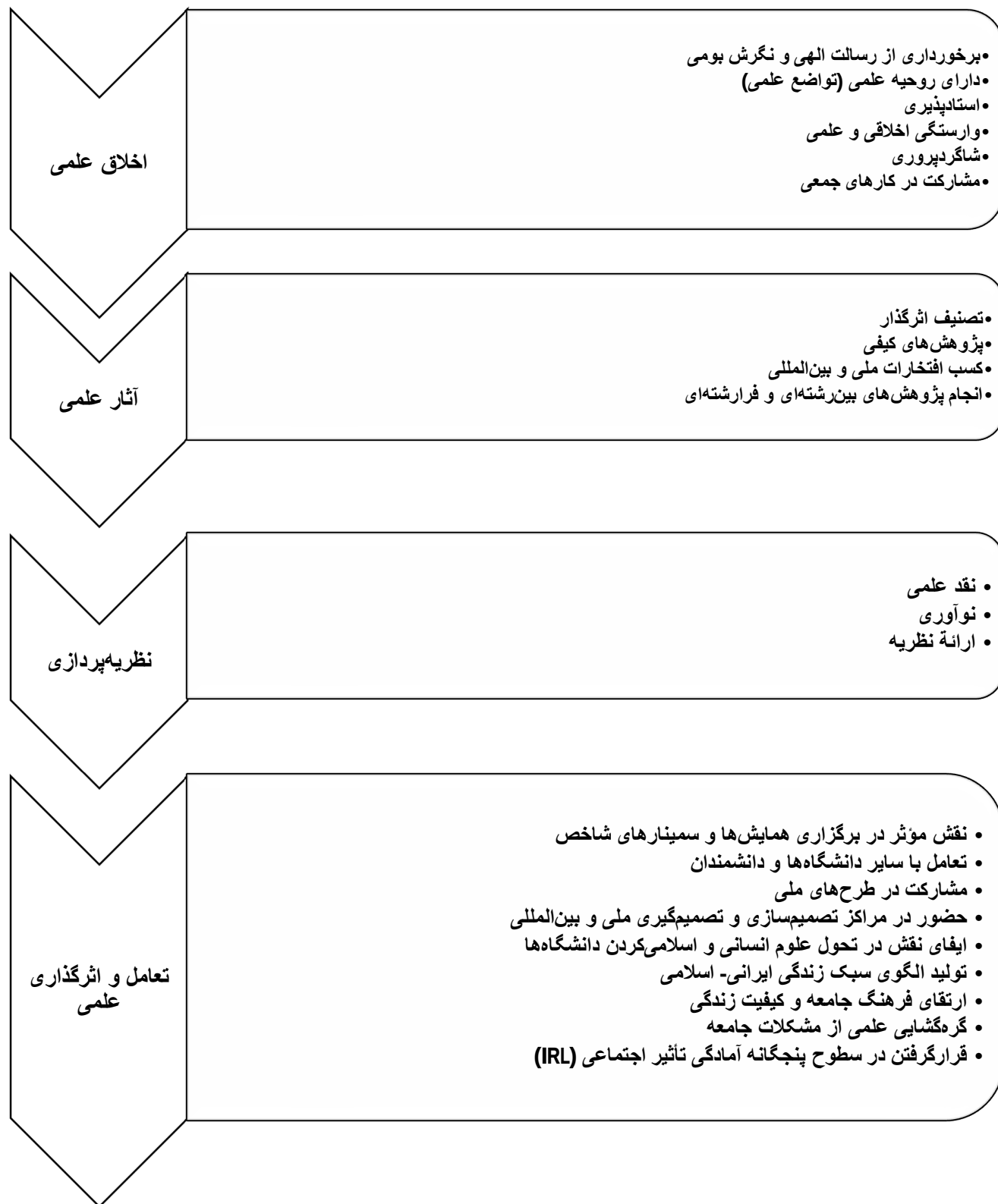
- حوزه دانشی خود را به‌طور عمیق فراگرفته است؛
- علاوه بر توانایی حل مسئله، قادر به طرح پرسش‌های جدید و بنیادین است؛
- در گسترش مرزهای دانش و تکمیل حوزه‌های دانشی مربوط به تخصص خود سهیم است؛
- روش‌های نوینی در حل مسئله به کار می‌گیرد؛
- اهتمام ویژه‌ای به کاربردی کردن دانش خود دارد؛
- شجاعت و خلاقیت دارد.

5- ابعاد نوآوری و اثرگذاری

مرجعیت علمی چهار بعد اساسی دارد که عبارتند از: اخلاق علمی، آثار علمی، نظریه پردازی، و تعامل و اثرگذاری علمی که معیارهای احراز مرجعیت در قالب ابعاد مذکور تنظیم شده است.

6- معیارهای شناسایی نوآور اثرگذار

7- طرح اقدام:

شورای ارتقای علوم انسانی برای تحقق راهبرد مذکور به اقدامات ذیل اهتمام خواهد ورزید:

7-1- ایجاد کارگروه‌های تخصصی برای شناسایی نوآور اثرگذار؛

7-2- ایجاد فرصت‌ها و رفع موانع

7-3- تعیین مشاوران راهبردی.

- تبصره: راهبردهای عملیاتی و شاخص‌های تحقق مرجعیت علمی دانشگاه در قالب شیوه‌نامه‌های اجرایی با همکاری و هم‌فکری گروه‌های آموزشی تهیه خواهد شد.

کلیات طرح راهبردهای شناسایی نوآور اثرگذار در مرجعیت علمی در علوم انسانی دانشگاه اصفهان در یکصد و پنجاه و سومین جلسه هیئت رئیسه دانشگاه مورخ به تصویب رسیده است.